

Bestuursprogramma 2018 - 2022

Bestuursprogramma 2018-2022

INLEIDING

Op 21 maart 2018 waren de verkiezingen voor de gemeenteraad. De nieuwe gemeenteraad heeft op 28 mei 2018 de raadsagenda 'Kleurrijke Kubus' vastgesteld. De raadsagenda geeft richting aan zeven thema's die de komende raadsperiode nadrukkelijk op de agenda van de gemeenteraad komen.

Gemeentebelangen en het CDA vormen de nieuwe coalitie in Dalfsen voor de komende vier jaar. Op 14 mei 2018 hebben beide fractievoorzitters het coalitiedocument "Dichtbij-Dalfsen-Dichtbij" gepresenteerd. Uitgangspunt is beleid van dichtbij, initiatieven en voorzieningen in eigen wijken stimuleren en ontplooiën.

In het coalitiedocument is aan ons de opdracht gegeven om het coalitiedocument te vertalen naar een meer gedetailleerd bestuursprogramma en kalender, zodat de onderwerpen in de tijd uitgezet kunnen worden.

In dit bestuursprogramma 2018 – 2022 hebben wij de onderwerpen uit de raadsagenda en het coalitiedocument beschreven en aangevuld met de belangrijkste beleidsontwikkelingen voor de komende bestuursperiode.

Het bestuursprogramma geeft de belangrijkste beleidsontwikkelingen van dit moment weer. Om in te spelen op actuele ontwikkelingen en te zorgen dat we op koers blijven, komen jaarlijks in de perspectiefnota de beleidsmatige kaders voor de komende jaren aan de orde. De gemaakte keuzes worden opgenomen in de programmabegroting. Jaarlijks zullen wij de gemeenteraad informeren over de uitvoering van dit bestuursprogramma.

Afgelopen jaren zijn veel nieuwe taken op de gemeente afgekomen, een vermindering van taken komt vrijwel niet voor. Daarom willen we deze bestuursperiode nog eens kritisch kijken naar de taken die we als gemeente verrichten.

Dalfsen, september 2018

Het college van burgemeester en wethouders
Burgemeester, H.C.P. Noten
Wethouder, R.W.J. van Leeuwen
Wethouder, A. Schuurman
Wethouder, J.W. Uitslag

PROGRAMMA 1 BESTUUR, ONDERSTEUNING EN ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN

Actualiseren Missie en Visie

In 2009 is de Missie en Visie 'Bij Uitstek Dalfsen' in samenspraak met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties tot stand gekomen. Tien jaar lang was 'Bij Uitstek Dalfsen' het bestuurlijk kompas van de gemeente Dalfsen, maar de ontwikkelingen staan niet stil. In 2019 wordt, met ruime inbreng van inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties, de koers voor de gemeente Dalfsen bepaald. In een geactualiseerde Missie en Visie staan vragen centraal als; Wat zijn onze strategische opgaven? Wat is belangrijk in het vinden van antwoorden, aanpakken en oplossingen?

Zelfstandige gemeente maar wel samenwerken

Wij kiezen ervoor om een zelfstandige gemeente te zijn en te blijven. Om dit te bereiken zullen we op kwetsbare organisatie onderdelen vroeg of laat de samenwerking met krachtige partners moeten gaan zoeken. Hierbij is onze focus primair gericht op Zwolle. Op onderdelen zijn we te weinig robuust om zelfstandigheid te garanderen. We willen daarom toetreden als partner van het Shared Service Centrum ONS in Zwolle. Gefaseerd willen we inkoop, de personeels- en salarisadministratie (psa) en automatisering gaan onderbrengen in het SSC. Dit gaan we niet geforceerd doen, maar we kiezen daarvoor de logische momenten. Voor inkoop is dit inmiddels gerealiseerd. Op het terrein van I&A advies gaan met de gemeente Zwolle het gesprek aan om mogelijke samenwerking te verkennen. Daar waar het thema gericht is en een meerwaarde betreft zoeken we de samenwerking met de meest voor de hand liggende partner(s), bijvoorbeeld Vechtdalmarketing samen met de Vechtdalgemeenten.

Dienstverlening

Wij zijn dienstverlenend naar onze inwoners, ondernemers en (maatschappelijke) organisaties. We hebben de blik naar buiten en hebben oog voor de toekomst. Wij gaan ervaringen en verwachtingen van individuele inwoners en ondernemers over de gemeentelijke dienstverlening in de tweede helft van 2018 verzamelen. Samen met (landelijke) ontwikkelingen en technologische mogelijkheden vormt deze informatie input voor de Beleidsnota Dienstverlening (besluitvorming eind 2018). De komende bestuursperiode staat daarna in het teken van het uitvoeringsprogramma om zo de dienstverlenende en toegankelijke gemeente te zijn/worden, die we willen zijn.

Ambtelijke organisatie

Aantrekkelijk werkgever

Wij willen een aantrekkelijk werkgever zijn en blijven waar medewerkers nu maar ook in de toekomst graag werken. Betrokken en bevlogen medewerkers zijn het fundament voor een goed en gezond ambtelijk apparaat. Daarom gaan wij de komende tijd onderzoeken:

- a. Wat betekent aantrekkelijk werkgever te zijn voor de gemeente? Hoe aantrekkelijk willen wij zijn? Waarom kiezen medewerkers ervoor om bij Dalfsen te (blijven) werken, dan wel Dalfsen te verlaten?
- b. Hoe ziet de arbeidsmarkt er in onze regio uit? Welke functies zijn moeilijk in te vullen (krapte)? Hoe kunnen wij geschikte kandidaten bereiken? Beschikken wij over een voldoende concurrerend primair en secundair arbeidsvoorwaardenpakket?

Op basis van deze onderzoeken gaan wij concrete instrumenten ontwikkelen die een bijdrage leveren aan het 'aantrekkelijk werkgeverschap' van de gemeente Dalfsen. Daarnaast gaan we een beperkt aantal functies herwaarderen.

Omvang ambtelijke organisatie

In vervolg op de besluitvorming over de Perspectiefnota gaan we bepalen hoe en waar de extra personele middelen het meest effectief ingezet kunnen worden.

Kwaliteit medewerkers

De ontwikkelingen in het Sociaal Domein (werken aan een inclusieve samenleving / persoon staat centraal) en het Fysiek Domein (omgevingswet; initiatiefnemer of klant en zijn / haar plan staan centraal) hebben ook nadrukkelijk hun impact op de cultuur en houding/gedrag van medewerkers en bestuurders. In samenwerking met gemeenten in de regio Zwolle gaan we verkennen in hoeverre we samen kunnen optrekken in het ontwikkelen van faciliteiten om medewerkers en bestuurders voor te bereiden op deze veranderingen.

Wet banenafpraak

Wij zijn een organisatie met kansen voor iedereen: "Iedereen doet mee en iedereen hoort erbij!". Dit blijkt onder andere uit de oprichting van Stichting Dalfsen Werkt in 2016. Daarmee geven wij uitvoering aan de wet Banenafpraak 2014 - 2023, die voortgekomen is uit het sociaal akkoord van 11 april 2013. In de wet Banenafpraak 'Meedoen naar vermogen' is de afspraak over het creëren van extra banen voor mensen met een arbeidsbeperking vastgelegd. Wij zien dit als een inspanningsverplichting.

Wij blijven ons inzetten om ook het bedrijfsleven in Dalfsen te stimuleren en te ondersteunen om eveneens mensen met een arbeidsbeperking in te zetten.

I&A beleid

Op het gebied van I&A beleid/advies ligt er voor de komende bestuursperiode een forse opgave. De formatie op het gebied van I&A is te beperkt evenals de beschikbare middelen. Digitale ontwikkelingen volgen elkaar in rap tempo op en stellen steeds zwaardere eisen aan de informatievoorziening, de beveiliging van informatie en de privacybescherming.

We gaan een bedrijfsinformatieplan opstellen waarin wij ingaan op de komende (maatschappelijke en technologische) ontwikkelingen, de impact hiervan op Dalfsen en de kansen/uitdagingen die deze opleveren. Daarnaast maken wij een vertaling naar een I&A-uitvoeringsprogramma, met daaraan gekoppeld een investeringsplan. Op basis hiervan zullen wij met een voorstel naar de gemeenteraad komen. De Algemene verordening gegevensbescherming stelt zwaardere eisen aan de privacybescherming. De eerste stappen hebben wij daarin gezet en we voldoen aan de wettelijke eisen. Een verdere uitwerking zullen we de komende periode oppakken. Ook moet duidelijk worden hoe wij organisatorisch de Functionaris Gegevensbescherming (FG) gaan positioneren

Communicatiebeleid

In 2019 starten we met de Factor C. Factor C staat voor communicatie in het hart van beleid. Het is een werkwijze waarin beleids- en communicatieadviseurs vanaf het begin van het beleidsproces nauw met elkaar samenwerken om de buitenwereld en de binnenwereld met elkaar te verbinden. Factor C is daarmee ook een methodiek die beleidsmakers ondersteunt bij het ontwikkelen van communicatief beleid.

Daarnaast willen we aan de slag met de ontwikkeling van apps. Een app kan ingezet worden als één van de communicatiemiddelen om te communiceren met inwoners (interactief), inwoners te betrekken bij projecten en dit alles op een laagdrempelige manier. We willen in 2019 voor Jong! Dalfsen een app ontwikkelen om jongerenparticipatie verder te ontwikkelen.

Inwonersparticipatie en bestuurlijke vernieuwing

In de participatiesamenleving trekken inwoners en overheid samen op. Wij hechten grote waarde aan deze samenwerking. Het heeft voor ons prioriteit om deze participatie tussen overheid en inwoners, projectontwikkelaars en organisaties (zoals bijvoorbeeld woningcorporaties, maar ook welzijnsorganisaties) soepel te laten lopen. Dit betekent met elkaar in gesprek komen, zijn en blijven.

Bewust kiezen welke vormen van communicatie, interactie en participatie daarbij passen. De participatieladder met bijpassende bestuursstijl is daarvoor een goede leidraad. Op deze manier willen we ervoor zorgen dat vroegtijdig wordt nagedacht over participatie bij verschillende projecten en beleidstrajecten. We willen eveneens met deze methodiek bereiken dat de raad vroegtijdig betrokken wordt bij de kaderstelling van participatie. In 2019 houden we een tussentijdse meting om te bepalen hoe de betrokkenheid van inwoners is bij participatietrajecten. Ons doel is om in 2021 het rapportcijfer 7 te krijgen. Daar waar nodig, sturen wij bij.

Samen optrekken van inwoners en overheid vertaalt zich echter niet alleen in het inzetten en hanteren van burgerparticipatie als leidraad en methodiek. De samenleving verandert en dat vraagt ook om bezinning op het bestuurlijke stelsel. Als inwoners vaker en meer rechtstreeks invloed uitoefenen op de totstandkoming van beleid en we inwoners ook inschakelen bij de uitvoering ervan, is het de vraag hoe zich dat verhoudt tot de rollen van volksvertegenwoordiger en bestuurder. De discussie daarover is niet vrijblijvend. De invoering van de Omgevingswet gaat gepaard met een wijziging in bevoegdheden en verantwoordelijkheden die niet op zichzelf staat. In samenwerking met raad en griffie geven we deze discussie de komende periode vorm. We zien het als een uitdaging om niet meteen in een structuuroplissing te schieten, maar eerst een zinnige gedachtewisseling over cultuur met elkaar te hebben.

Overbrenging analoge archiefbescheiden

In 2020 worden de analoge archiefbescheiden overgebracht naar het Historisch Centrum Overijsel. Overbrenging is een plicht omdat wij zelf geen archiefbewaarplaats hebben maar slechts een archiefruimte. Archiefstukken ouder dan 20 jaar moeten in een archiefbewaarplaats worden opgeslagen. Het betreft het voormalige archief gemeente Dalfsen 1984-2000, het voormalige archief gemeente Nieuwleusen 1990-2000, maar ook het bouw- en milieuarchief van de voormalige gemeenten Dalfsen en Nieuwleusen.

Financieel beleid

Dalfsen staat er in financiële zin goed voor. Dat willen we ook voor de toekomst zo houden. Wij blijven vasthouden aan ons uitgangspunt van een reële en structureel sluitende begroting. Hierbij hoort ook het voeren van een verstandig en gezond financieel beleid. Er zijn echter ook enkele onzekerheden die een (groot) effect op de begroting kunnen hebben. Dit betreft dan met name het sociaal domein en de algemene uitkering uit het gemeentefonds. Deze onzekerheden maken het noodzakelijk om nog strikter dan voorheen de vinger aan de pols te houden. Wij geven daarom extra aandacht aan het verder opzetten van een systeem van managementinformatie. We gaan het risicomanagementbeleid evalueren en daar waar nodig herijken. Tevens zullen we aan de raad in 2019 een nieuwe nota reserves en voorzieningen voorleggen. De huidige nota reserves en voorzieningen dateert van 2015 en is in 2017 voorzien van een (technische) update. Om versnippering te voorkomen is het wenselijk een nieuwe nota op te stellen.

De planning- en controlcyclus is een belangrijk instrument voor de raad om kaders te stellen en de controletaak uit te kunnen voeren. Doorontwikkeling van de P&C cyclus heeft daarom onze doorlopende aandacht. Specifiek willen we in 2019 de huidige P&C producten beoordelen op leesbaarheid en beknoptheid. Tevens zal het huidige P&C proces in 2020/2021 worden geëvalueerd.

Het voeren van een goede administratie blijft belangrijk en ook op dat vlak staan de ontwikkelingen niet stil. Het huidige financieel pakket is meer dan 20 jaar in gebruik; met ingang van 2020 willen wij overstappen op een nieuw systeem.

Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio en GGD IJsselland

Bij de vaststelling van de kadernota verbonden partijen (2016) is besloten dat aan het begin van iedere raadsperiode een gemeentelijke visie wordt opgesteld, waarin wordt aangegeven wat de gemeente wil realiseren bij/met de verbonden partij. Met de eind 2018 op te stellen visie wordt aangegeven welke specifieke bijdrage de verbonden partijen leveren aan de realisatie van de beleidsdoelstellingen van de gemeente en welke prestaties en producten hiervoor worden geleverd.

(Doelmatigheids)onderzoek

We constateren dat de afgelopen jaren vooral extra taken op de gemeente zijn afgekomen, maar een vermindering van taken komt vrijwel niet voor. We hebben de behoefte om kritisch te kijken naar de taken die we uitvoeren. In 2018 verrichten wij daarom een analyse waarbij onderscheid wordt gemaakt in wettelijke en niet-wettelijke taken. Tevens brengen we daarbij in beeld of we de taken op een basisniveau uitvoeren (minimum) of op een plus-niveau (meer dan verplicht). Deze analyse heeft in eerste instantie als doel om inzicht te bieden. Mogelijk kan dit leiden tot vervolg (doelmatigheids) onderzoek(en). Dit afhankelijk van het inzicht wat deze analyse ons oplevert.

In 2017 heeft de gemeenteraad de 'onderzoekverordening gemeente Dalfsen 2017' vastgesteld. Hierin is opgenomen dat het college iedere vier jaar een onderzoeksplan, met daarin minimaal twee onderzoeken, naar de raad zendt met te verrichten interne onderzoeken naar de doelmatigheid en doeltreffendheid. In 2019 zal het eerste onderzoek worden verricht op basis van het nog op te stellen onderzoeksplan (2018). Vervolgens zal in 2020/21 een tweede onderzoek worden verricht.

Wat gaan we ervoor doen?

- Vaststellen Missie en Visie
- Onderzoek tot toetreding als partner van het Shared Service Centrum
- Overleg met de gemeente Zwolle over samenwerkingsmogelijkheden op het beleidsterrein I&A
- Themagerichte samenwerking met andere partners daar waar het een meerwaarde heeft
- Vaststellen beleidsnota Dienstverlening
- Uitvoeren uitvoeringsprogramma Dienstverlening
- Onderzoeken aantrekkelijk werkgeverschap
- Uitvoeren medewerkersonderzoek
- Uitvoeren inspanningsverplichting Wet banenafpraak
- Evalueren huidige organisatiecultuur ter voorbereiding op de veranderingen in de sociaal domein en fysiek domein
- Onderzoek terugdringen werkdruk
- Vaststellen bedrijfsinformatieplan, inclusief I&A uitvoeringsplan en investeringsplan
- Het organisatorisch positioneren van de Functionaris Gegevensbescherming
- Invoeren factor C
- Doorontwikkelen van apps als communicatiemiddel
- Inzetten inwonersparticipatie bij beleidsvorming)
- Onderzoeken betrokkenheid inwoners bij participatietrajecten
- Opstellen plan van aanpak traject vormgeving bestuurlijke vernieuwing
- Overbrengen analoge archiefbestanden naar het HCO
- Evalueren en waar nodig herijken van het risicomanagementbeleid
- Ontwikkelen van managementinformatie
- Vervangen financieel pakket
- Evalueren huidige P&C proces
- Opstellen Nota reserves en voorzieningen
- Opstellen visie wat de gemeente wil realiseren bij/met de Veiligheidsregio en GGD IJsselland
- Uitvoeren van twee doelmatigheidsonderzoeken

PROGRAMMA 2 OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID

Nieuw integraal veiligheidsbeleid

Vanaf 2019 gaan wij aan de slag met de uitvoering van het in 2018 vastgestelde integrale veiligheidsbeleid 2019-2022. Op basis van objectieve 'harde' (o.a. politie-)cijfers en subjectieve 'zachte' cijfers zijn nieuwe prioriteiten en speerpunten vastgesteld. De resultaten die we willen bereiken zijn gericht op de gehele looptijd van het integrale veiligheidsbeleid 2019-2022. Eind 2021 gaan wij een nieuwe veiligheidsanalyse (Veiligheidsmonitor en politiecijfers) houden waarmee we kunnen vaststellen of de vooraf gestelde doelstellingen zijn behaald. Speerpunten uit het voorgestelde veiligheidsbeleid 2019 - 2022 zijn het terugdringen van problematiek rondom woninginbraken, aanpak woonoverlast en te hard rijden. Concrete uitvoeringsmaatregelen leggen wij vast in het Uitvoeringsprogramma 2019-2020. Doelstelling is en blijft om landelijk in de top-10 van veilige gemeenten te blijven. Naast de benoemde speerpunten is de aanpak van ondermijnende criminele activiteiten een belangrijk thema.

In de overleggen met de hulpverleningsinstanties bespreken wij regelmatig de aanrijtijden van de hulpverleningsinstanties.

Implementatie Wet aanpak woonoverlast

Op 1 juli 2017 is de Wet aanpak woonoverlast in werking getreden. Met deze wet krijgt de burgemeester de bevoegdheid om een gedragsaanwijzing op te leggen bij ernstige en herhaaldelijke woonoverlast, zowel in huur- als koopwoningen. Wij gaan een plan van aanpak opstellen in samenwerking met interne afdelingen en externe partners zoals politie, SAAM Welzijn en VechtHorst. Daarnaast gaan wij de bevoegdheden opnemen in de Apv.

Administratieve regeldruk evenementenvergunningen

Wij gaan onderzoeken of we het proces aanvragen rondom evenementenvergunningen kunnen vereenvoudigen.

Wat gaan we ervoor doen?

- Vaststellen van een nieuw Integraal Veiligheidsbeleid
- Opstellen van een uitvoeringsprogramma's Integrale veiligheid
- Uitvoeren veiligheidsanalyse
- Opstellen lokaal ondermijningsbeeld
- Monitoren aanrijtijden van hulpverleningsdiensten
- Opstellen plan van aanpak Wet aanpak woonoverlast
- Opnemen van bevoegdheden Wet aanpak woonoverlast in de Apv
- Onderzoeken mogelijkheid vereenvoudigen (aanvraag)proces evenementenvergunningen

PROGRAMMA 3 BEHEER OPENBARE RUIMTE

Burgerparticipatie en kwaliteit van de openbare ruimte

Wij willen ons bij het beheer van de openbare ruimte laten inspireren door bewoners, maatschappelijke organisaties, bedrijven, strategische partners en andere overheden. Dit betekent met elkaar in gesprek komen, zijn en blijven. Bewust kiezen welke vormen van communicatie, interactie en participatie daarbij passen. Wij nodigen andere partijen uit om mee te denken of initiatieven te nemen en wij faciliteren deze waar mogelijk (“ja, tenzij...”). In de gebieden met een ambitie ‘hoog’ hanteren wij een striktere regie om een samenhangend beeld te garanderen en het algemene belang te bewaken. Vertrekpunt vormt het huidige niveau van de buitenruimte. In overleg met partijen kan een andere invulling worden gekozen voor zover niet strijdig met de biodiversiteit.

Groen en Spelen

De identiteit van de gemeente Dalfsen wordt voor een belangrijk deel bepaald door aanwezigheid van bomen, beplanting en ander groen. Dat willen we graag behouden. Afgelopen jaren hebben wij op basis van het groenstructuurplan gewerkt aan het verbeteren van de huidige groenstructuur. De belangrijkste beheer- en verbetervoorstellen zijn gerealiseerd of zijn in voorbereiding. De opgaves van de komende jaren op het gebied van klimaatadaptatie, energietransitie, circulariteit en biodiversiteit vragen om een goede landschappelijke inpassing. Om dit te realiseren gaan wij het groenstructuurplan actualiseren. Hierbij kijken wij welke groenstructuren gewaarborgd of juist versterkt moeten worden. Het groenstructuurplan zal in de toekomst integraal onderdeel uitmaken van de omgevingsvisie dat in het kader van de Omgevingswet opgesteld zal worden.

De speelruimte voor de jeugd moet goed voor elkaar zijn. We monitoren de behoefte en evalueren of het beheer daarbij aansluit.

Verkeer en vervoer

We zorgen voor actueel verkeers- en vervoersbeleid. Wij gaan het huidige uitvoeringsprogramma (UVP) actualiseren en nemen daarin de projecten op voor de periode 2019 - 2021.

Binnen de kaders van dit beleid werken we aan goede verkeers- en vervoersvoorzieningen en verkeersveiligheid. Belangrijke thema's vormen het inzicht in en de aanpak van verkeersonveilige situaties, voldoende (alternatieven voor) openbaar vervoer van, naar en tussen de kernen en problematiek N-wegen in relatie tot het onderliggende wegennet. Binnen de planvorming N-wegen door de provincie (N340, N348, N377) en Rijk (N35) blijven wij de belangen van onze gemeente inbrengen zoals een veilige aansluiting van de N377 met de Burg. Backxlaan, Evenboersweg en de Grift.

In de afgelopen jaren zijn in Dalfsen, tegen de landelijke en provinciale trend in, minder verkeersongevallen geweest. Dit willen wij graag zo houden. Wij zetten daarom blijvend in op het verbeteren van de objectieve en subjectieve verkeersveiligheid. De fietser, de eigen buurt en de schoolroutes zijn hierbij onze speerpunten. Jaarlijks monitoren en analyseren we o.a. de ongevalgegevens. Via de enquête “MijnBurgemeester Dalfsen mei 2018” zijn veel opmerkingen gemaakt over verkeer en verkeersveiligheid. Wij betrekken deze reacties en ook andere klachten/opmerkingen bij het UVP van het GVVP.

Maatschappelijke partners en bewoners betrekken wij bij het vormgeven en uitvoeren van ons beleid.

Fietsbeleid – Fietsvisie

Het stimuleren en faciliteren van het fietsverkeer krijgt een steeds belangrijkere plek in ons verkeersbeleid. Hiermee dragen wij bij aan onze duurzaamheidsambities, de leefbaarheid in de wijken en de gezondheid van onze inwoners. De komende bestuursperiode gaan wij vooral aandacht besteden aan fietsroutes binnen de gemeente (o.a. comfort en fietsveiligheid). Het gaat daarbij om lokale fietsroutes en fietsroutes die deel uitmaken van het regionale fietsnet, zoals de fietsroute Hardenberg – Ommen – Dalfsen – Zwolle en de fietsroutes van Lemelerveld naar Raalte en Zwolle. Verkeersveiligheid op routes voor schoolgaande jeugd en ouderen geven wij de nodige aandacht.

Wij hebben de uitkomsten van de analyse verkeersveiligheid rotonde Kampmansweg geanalyseerd. In 2019 gaan wij de verbetermaatregelen doorvoeren. Deze zijn vooral gericht op de verkeersveiligheid van de fietsers.

In 2019 stellen wij een integrale fietsvisie en een uitvoeringsplan (UVP) op met daarin de gewenste investeringen aan de belangrijke fietsroutes binnen de gemeente Dalfsen. Belangrijk onderdeel hiervan is het provinciale Kernnet Fiets Overijssel. Binnen dit Kernnet worden (regionale) routes aangewezen waarvan de aanpak een hoge prioriteit heeft. Diverse fietsroutes in de gemeente Dalfsen maken onderdeel uit van het geprioriteerde Kernnet. De fietsroutes van Lemelerveld naar Raalte en Zwolle en langs de N377 maken deel uit van het geprioriteerde Kernnet Fiets.

Glasvezel kern Nieuwleusen en kern Oudleusen

Een groot deel van de gemeente Dalfsen is/wordt momenteel voorzien van glasvezel, met uitzondering van de kernen Nieuwleusen en Oudleusen (breedbandverbinding aanwezig). Wij monitoren de ontwikkelingen rondom de aanleg van glasvezel.

Wat gaan we ervoor doen?

- Opstellen participatiebeleid integraal beheer openbare ruimte
- Invoeren buurtplannen integraal beheer openbare ruimte, afgestemd op de wensen van gebruikers van de openbare ruimte
- Invoeren asset management voor groot onderhoud en vervangingen in de openbare ruimte
- Evalueren Groenstructuurplan
- Actualiseren Groenstructuurplan
- Actualiseren Beheerplan Spelen
- Evalueren en actualiseren uitvoeringsprogramma (UVP) van GVVP
- Opstellen fietsvisie en uitvoeringsplan (UVP) voor belangrijke fietsroutes
- Verbeteren fietsroute (fietsnelweg) Ommen-Dalfsen-Zwolle als onderdeel van de fietsvisie
- Realiseren van voldoende duurzame fietslaadpalen (onderdeel van de fietsvisie)
- Belangenbehartiging bij planvorming N-wegen door de provincie (N340, N348, N377) en Rijk (N35)
- Uitvoeren verbetermaatregelen rotonde Kampmansweg
- Opstellen actieplan verkeersveiligheid
- Monitoren aanleg glasvezel

PROGRAMMA 4 ECONOMISCHE ZAKEN

Economisch beleid

De huidige nota economisch beleid kent een looptijd tot en met 2020. Nog dit jaar gaan we de nota evalueren. Wij gaan bezig met het actualiseren van het beleid maar laten deze onderdeel uitmaken van de op te stellen Omgevingsvisie en Omgevingsplan. Regionale samenwerking blijft een belangrijk uitgangspunt.

Economisch herstel

Het economisch herstel in Nederland zet zich voort in 2019 en naar het zich laat aanzien ook de jaren hierna. Wij zien dat de economische groei ook goed uitpakt voor de arbeidsmarkt. Er is zelfs in sommige sectoren al arbeidsmarktkrapte.

De economische groei heeft ook als gevolg dat de markt voor bedrijfsterreinen aantrekt. Daarom is het belangrijk dat wij zorgen dat er voldoende m² bedrijfsterrein beschikbaar is. Een goede balans tussen leefomgeving en leefbaarheid is hierbij van belang. Wij kijken hierbij over de eigen gemeentegrenzen heen en bespreken dit met andere gemeenten. Een eerste initiatief is er al. Wij willen samen met de gemeente Zwolle onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om bedrijfsterrein te ontwikkelen aansluitend aan Hessenpoort. Wij gaan hiermee ook de realisatie van bedrijfsterrein binnen de gemeente Dalfsen heroverwegen. Op dit moment ligt de nadruk voor bedrijvigheid in met name de kernen Nieuwleusen en Lemelerveld. De bedrijvigheid in de kern Dalfsen richt zich naast industriële bedrijvigheid ook in belangrijke mate op vrijetijds economie.

Via het ondernemersloket zorgen wij voor goede contacten met de ondernemers binnen de gemeente Dalfsen. Een belangrijke rol is hierbij weggelegd voor de bedrijfscontactfunctionaris.

In 2019 onderzoeken wij de mogelijkheden voor het verminderen van de administratieve lastendruk voor ondernemers. Dit kunnen wij vervolgens als input gebruiken bij het ontwikkelen van de Omgevingsvisie.

Agrarische sector

Wij hebben aandacht voor de agrarische sector als belangrijke economische pijler. Wij zorgen dat er mogelijkheden zijn voor deze bedrijven om zich te ontwikkelen. Aandachtspunt hierbij is de landschappelijke inpassing. Ook vinden wij het belangrijk dat er mogelijkheden zijn voor multifunctionele landbouw. Evenwicht tussen wonen, werken en recreëren is daarbij een uitgangspunt.

Koopzondagen

Wij gaan met de ondernemersverenigingen in gesprek over de behoefte aan een winkelopstelling op de zondagen. De definitieve voorstellen bespreken we met de kerken. Afhankelijk van de uitkomsten gaan we al dan niet de APV aanpassen.

Samenwerking binnen de Regio Zwolle

In 2019 gaan wij in de regio samenwerken aan de thema's die in de Nieuwe Agenda zijn benoemd: economie, human capital agenda, leefomgeving, bereikbaarheid, energie. Per thema worden opgaven benoemd. Via 'coalitions of the willing' zullen gemeenten en overige partners samenwerken aan deze opgaven. Inmiddels hebben wij ons commitment uitgesproken voor de uitwerking van een Human Capital Agenda en bijbehorend Regionaal Ontwikkefonds. Deze aanpak heeft tot doel om vraag en

aanbod op de arbeidsmarkt op elkaar aan te laten sluiten door te investeren in werkenden en werklozen. Wendbaarheid, weerbaarheid en inclusiviteit zijn centrale begrippen daarbij. Via het Regionaal Ontwikkelfonds wil de regio 5 tot 10% van alle werkenden (bij)scholen en daarnaast jaarlijks 500 tot 1000 extra (ontwikkel)trajecten voor kwetsbare groepen realiseren. Wij verwachten dat in 2019 vanuit de Nieuwe Agenda opgaven worden gedefinieerd. Wij zullen dan mogen bepalen aan welke opgaven wij willen deelnemen. De samenwerking is wat ons betreft op basis van wederkerigheid en met behoud van eigen identiteit.

Wat gaan we er voor doen?

- Evalueren nota Economisch Beleid
- Opnemen economisch beleid in Omgevingsvisie
- Zorgen voor voldoende vestigingslocaties voor ondernemers
- Overleg met gemeente Zwolle over mogelijke samenwerking en aansluiting bij Hessenpoort
- Heroverwegen realisatie bedrijvenlocaties
- Onderzoek naar vermindering administratieve lastendruk voor ondernemers
- Faciliteren lokale initiatieven via bedrijvenloket en de bedrijfscontactfunctionaris
- Mogelijkheden creëren voor uitbreiding van de agrarische sector en multifunctionele landbouw
- Overleg met ondernemersverenigingen over behoefte aan een winkelopenstelling op zondagen
- Participeren en profileren in de samenwerking binnen de Regio Zwolle
- Deelname aan project Human Capital Agenda

PROGRAMMA 5 ONDERWIJS EN VRIJE TIJD

Onderwijs

Het onderwijs ontwikkelt zich. Met de schoolbesturen zijn wij in gesprek over een gemeentebrede visie op integrale kindcentra. Samen met de landelijke en lokale ontwikkelingen betrekken wij dit bij de doorontwikkeling van het integraal huisvestingsplan.

Wij stimuleren doorlopend de verbinding tussen scholen en het verenigingsleven, onder andere door de inzet van de buurtsportcoaches en de combinatiefunctionaris cultuur.

Voor- en vroegschoolse educatie (VVE)

Vanaf 2020 wordt de VVE verhoogd van 10 naar minimaal 16 uur per week. Dit betekent dat VVE bij voorschoolse organisaties moet worden uitgebreid en mogelijk ook anders moet worden georganiseerd. Door deze wijziging is het noodzakelijk om onze beleidsregels voor subsidie peuteropvang en VVE aan te passen. Wij zorgen samen met het consultatiebureau en samenwerkingspartners voor een goede communicatie over de wijzigingen en het belang van deelname aan de VVE.

Bibliotheek

De bibliotheek Dalfsen-Nieuwleusen is bezig met het verder professionaliseren en op orde brengen van haar bedrijfsvoering. Gelijktijdig wordt gezocht naar vormen van samenwerking met andere bibliotheken of met het lokale veld (welzijn/kulturhuzen) omdat de fusie tot bibliotheek Salland-Vechtdal niet door is gegaan. Het huidige bibliotheekbeleid loopt door tot eind 2018. In 2018 stellen wij een kadernota 'Bibliotheek' op, die de basis vormt voor het op te stellen Beleidsplan 'Bibliotheek'.

Cultuureducatie

Wij investeren in cultuureducatie voor kinderen en jongeren. Dit doen we door de scholen de regie te geven en ze inhoudelijk en financieel te ondersteunen in de ontwikkelingen op het gebied van cultuureducatie. Daarnaast ondersteunt de combinatiefunctionaris cultuur de scholen bij de ontwikkelingen en draagt zij zorg voor netwerkvorming en deskundigheidsbevordering. Alle muziek- en culturele verenigingen kunnen gebruik maken van de ondersteuning als het gaat om een jeugdopleiding die gekoppeld is aan de vereniging. Het jeugdcultuurfonds zorgt er voor dat deelname aan kunst en cultuur voor alle kinderen mogelijk is.

DNA van Dalfsen

De historische verenigingen zijn nauw betrokken bij het cultuurbeleid en de uitwerking daarvan zoals in het project de Schat van Dalfsen. De gemeente Dalfsen, de Historische Kring Dalfsen en Historische Vereniging Nijluis van Vroger hebben de wens om een zo groot mogelijk publiek kennis te laten maken met de verhalen en objecten die verbonden zijn met het verleden van Dalfsen. Daarom werken zij hieraan samen binnen het project DNA van Dalfsen.

In de periode 2017-2020 worden met behulp van de lokale bevolking verhalen verzameld over het verleden van de gemeente. Deze verhalen zullen vervolgens worden gekoppeld aan objecten. Deze worden gepresenteerd in tijdelijke tentoonstellingen en een permanente schatkamer. Daarnaast wordt in elke kern een fysieke verbeelding van een van de verhalen gerealiseerd. Het merendeel van de verhalen zal een plek krijgen binnen een digitale applicatie.

Evenementen

De rol die wij zien voor culturele evenementen is om te faciliteren en te stimuleren. Evenementen zijn belangrijk voor de gemeente, geven de gemeente een profiel en zorgen voor een aantrekkelijke leefomgeving. Als plaats voor overzicht en afstemming gebruiken we de website Dalfsen Doet, de website wordt doorontwikkeld en verder gepromoot zodat deze beter vindbaar en bruikbaar is.

Sport

Net als kunst en cultuur zien wij bewegen en sport als een bindmiddel van de samenleving. Door actief te bewegen en te sporten, wordt geleerd om te gaan met normen en waarden, respect en tolerantie. Bewegen en sport zorgt voor saamhorigheid. Bovendien draagt bewegen en sport bij aan een verbetering van vitaliteit en balans en kan als middel dienen voor een andere levensstijl. De buurtsportcoaches doen hierbij belangrijk werk. Ze hebben korte lijnen en wij vinden het belangrijk dat ze een aanjaagfunctie blijven vervullen om mensen enthousiast en in beweging te krijgen.

Wij willen aandacht schenken aan doelgroepen voor wie het van belang is dat zij (blijven) bewegen, zoals mensen met een beperking en mensen op hogere leeftijd. Eind 2018 gaan we de Kadernota Bewegen en Sport voor de jaren 2019 – 2023 opstellen. Hierbij betrekken wij ook enkele vraagstukken van de gemeentelijke sportparken zoals: capaciteit en de ontwikkelingen en ervaringen met kunstgrasvelden en natuurgrasvelden. Voor Hoonhorst koersen wij op de aanleg van een hybride sportveld. De ervaringen met dit hybride veld gaan wij gebruiken in de toekomstige besluitvorming over de vervanging van kunstgrasvelden. Door onder andere gebruik te maken van landelijke subsidieregelingen proberen we in overleg met sportverenigingen sportparken uit te rusten met LED-verlichting en daarmee een bijdrage te leveren aan de duurzaamheidsprincipes.

Zwembaden

Wij zien de openluchtzwembaden als een basisvoorziening en willen zwembaden "Gerner" en "De Meule" in stand houden. Voor beide zwembaden gaan we onderzoeken of deze energieneutraal en gasloos kunnen worden gemaakt. Dit onderzoek voeren we uit in combinatie met andere gebouwen in de gemeente Dalfsen. Daarnaast willen we onderzoeken of zwembad Gerner rendabel kan worden voorzien van een mobiele overkapping zodat het bad langer gebruikt kan worden.

Recreatie en Toerisme

Het huidige beleidsplan Recreatie en Toerisme kent een looptijd tot en met 2020. Een evaluatie van dit beleid hebben wij gepland in 2018. De uitkomsten hiervan gaan wij gebruiken voor de op te stellen Omgevingsvisie en Omgevingsplan.

Wij bevorderen recreatie en toerisme door het continueren van de samenwerking in Vechtdalverband om zo het A-merk "Vechtdal" nog meer zichtbaar te laten zijn. Op het gebied van recreatie en toerisme gaan wij de mogelijkheden voor een intensievere samenwerking met de gemeente Ommen onderzoeken.

Recreatieve voorzieningen

Wij gaan een uitbreiding van de recreatieve mogelijkheden in Dalfsen nader bekijken waarbij we ook inzoomen op het Overijssels Kanaal. Daarnaast gaan wij onderzoeken of er mogelijkheden zijn om extra ligplaatsen voor de recreatievaart te realiseren rondom het Waterfront.

Wat gaan we er voor doen?

- Opstellen visie op onderwijshuisvesting en integrale kindcentra
- Opstellen van een nieuw integraal huisvestingsplan onderwijs
- Aanpassen beleidsregels subsidie peuterspeelzalen en VVE
- Vaststellen Kadernota bibliotheek
- Vaststellen Beleidsplan bibliotheek
- Ondersteunen scholen in ontwikkeling cultuureducatie
- Uitvoering geven aan DNA van Dalfsen

- Stimuleren en het faciliteren van culturele evenementen
- Communiceren (culturele) evenementen via de website Dalfsen Doet
- Doorontwikkelen van de website Dalfsen Doet
- Opstellen Kadernota Bewegen en sport 2019 – 2023
- Opstellen Beleidsplan Bewegen en sport
- Voorstel aanleg hybride sportveld in Hoonhorst
- Onderzoek mogelijkheid LED-verlichting sportparken
- Onderzoek naar het energieneutraal en/of gasloos maken van de zwembaden in combinatie met andere gebouwen
- Opstellen haalbaarheid mobiele overkapping zwembad Gerner
- Evalueren Beleidsplan Recreatie en Toerisme
- Continueren samenwerking vrijetijdseconomie: branding A-merk Vechtdal
- Verkennen mogelijkheden intensievere samenwerking met gemeente Ommen op toeristisch-recreatief gebied
- Onderzoek uitbreiding recreatieve mogelijkheden (waaronder waterrecreatie Overijssels Kanaal en rondom Waterfront)

PROGRAMMA 6 WERK EN INKOMEN

Armoedebeleid

In de aanloop naar de nieuwe Beleidsnota Armoede en Schulden 2019-2022 is in mei 2018 de kadernota Armoede en Schulden in de raad besproken. In de kadernota is onder andere aandacht besteed aan de verborgen armoede. De opgave is om mensen te bereiken die wel hulp nodig hebben, maar die niet bekend zijn bij de gemeente of andere instanties. Informatievoorziening, uitbreiding en intensivering van het netwerk met instanties en verenigingen en de doorontwikkeling van de sociale kernteams zijn mogelijkheden om hier verbeteringen in aan te brengen. Verder zal aandacht zijn voor een andere opzet van de schuldhulpverlening. In de beleidsnota Armoede en Schulden werken wij deze onderwerpen verder uit.

Laaggeletterdheid

Wij hebben aandacht voor het thema laaggeletterdheid. In het actieplan laaggeletterdheid 2017-2018 ligt de focus op signalering en doorverwijzing door onder andere een versterkte taalsamenwerking. In 2019 evalueren wij onze inzet en de resultaten in de jaren 2017 en 2018 en bepalen wij hoe wij laaggeletterdheid verder gaan bestrijden. Samenwerking en maatwerk blijft voor ons het credo.

Wijzigingen in de Wet Inburgering

Voor statushouders (en andere inburgeraars) is goed taalonderwijs van essentieel belang om volwaardig mee te kunnen doen in onze samenleving. De beperkte regiemogelijkheden op de inburgering, maken het voor ons op dit moment beperkt mogelijk om invloed uit te oefenen op het taalonderwijs in het kader van de inburgering.

Op 2 juli 2018 heeft de staatssecretaris een brief aan de Tweede Kamer geschreven over de aanpassingen die hij wil doen in de Wet Inburgering, nu de huidige wet niet effectief blijkt te zijn. Dit geeft gemeenten de regierol op de inburgering voor een groot deel terug.

Zodra meer bekend is over de uitwerking van de voorgestelde wijzigingen in de Wet Inburgering starten wij met de voorbereidingen. Aangezien de beoogde ingangsdatum 2020 is, gaan wij er vanuit in de tweede helft van 2019 een plan voor de uitvoering van de gewijzigde wet te kunnen voorleggen. Een en ander is ook afhankelijk van de snelheid van de uitwerking van de plannen vanuit Den Haag.

Ondertussen zetten wij de koers uit het plan van Aanpak 'Thuis in Dalfsen' verder voort en gaan wij het plan evalueren. Ook willen wij met een aantal gemeenten het gesprek met taalaanbieders opstarten over de organisatie van het taalonderwijs om optimale randvoorwaarden te creëren (zowel via taalonderwijs als door het leren in de praktijk).

Wat gaan we ervoor doen?

- Vaststellen Beleidsnota Armoede en Schulden 2019-2022
- Evalueren Actieplan laaggeletterdheid
- Evalueren Plan van Aanpak 'Thuis in Dalfsen' en voorstel voor uitvoering aanpassingen in de Wet Inburgering

PROGRAMMA 7 SOCIAAL DOMEIN

Beleidsplan Transformatie Sociaal Domein

Gedachte van het rijk bij de decentralisaties sociaal domein is dat zorg en ondersteuning beter en efficiënter lokaal en dichtbij inwoners georganiseerd kan worden. Passende en duurzame oplossingen zijn het beste op lokaal niveau te organiseren. Dat is ook onze overtuiging.

Na de transitie van het Sociaal Domein in 2015 zijn in de afgelopen periode belangrijke stappen gezet in het verder vorm en inhoud geven aan de transformatie van het Sociaal Domein. Dit heeft niet alleen betrekking op jeugd, Wmo en participatie, maar juist ook op welzijn, sport, cultuur en andere beleidsterreinen die raken aan het sociale domein. De komende jaren zoeken wij bijvoorbeeld de verbinding met de implementatie van de Omgevingswet, daarin zien wij overeenkomsten op procesniveau en raakvlakken op inhoud.

Bij de transformatie stellen wij de persoon centraal en zijn of haar (on)mogelijkheden om van daaruit te werken naar mogelijkheden die daadwerkelijk een doorbraak kunnen betekenen. De transformatie ambitie is samengevat in onderstaande uitgangspunten, die vanaf 2018 voor ons als de basis gelden voor alle nieuwe beleidsplannen binnen het sociaal domein. De participatieraad is in de transformatie voor ons een belangrijk adviesorgaan dat gevraagd en ongevraagd advies geeft.

- De vraag van onze inwoner en de daarbij passende en toekomstbestendige oplossing staan centraal. In het toewerken naar oplossing speelt de inwoner, waar mogelijk, een centrale en regisserende rol.
- Voor onze inwoners willen we (sociale) nabijheid creëren.
- We zetten in op preventie en voorliggende voorzieningen.
- Samenwerking tussen organisaties in het uitvoeren van oplossingen en resultaten staat centraal in onze inkoop en dienstverlening.
- Handelen naar de bedoeling van de verschillende wetten in het sociaal domein en verbinden van de mogelijkheden die deze wetten bieden. Hierbij staat de oplossing van de inwoner centraal. (maatwerk)

In 2019 stellen wij, in vervolg op de kadernotitie Transformatie sociaal domein, een beleidsplan op.

Multidisciplinaire teams/ dienstverlening

Wij verwachten door de transformatie, samen met partners en organisaties, een betere dienstverlening te ontwikkelen richting onze inwoners. Er wordt er hard gewerkt aan de totstandkoming van Multidisciplinaire Teams waarin de verschillende consultants integraal samenwerken. Deze teams gaan werken met de "omgekeerde toets", een methode om eerst in beeld te brengen welke maatregelen nodig/wenselijk zijn om vervolgens te bezien op welke wijze een rechtmatig besluit kan worden genomen. In de praktijk betekent dit dat de nadruk ligt op een brede intake, gevolgd door een plan van aanpak eventueel gevolgd door een beschikking.

Kosten sociaal domein

De verantwoordelijkheden binnen het sociaal domein die de gemeente heeft gekregen, gaan niet altijd samen met het budget dat beschikbaar is. Wij hebben te maken met open eind regelingen die soms hoger uitvallen dan verwacht. Onze overtuiging is dat door een goede preventie structuur en voorzieningen in het voorliggend veld meer grip te houden op het beschikbare budget. Het doel van preventie is om, waar mogelijk, te voorkomen dat zorg nodig is of om problemen in een vroegtijdig

stadium op te lossen, waardoor erger voorkomen wordt. Hierbij is het uitgangspunt wel dat wanneer zorg nodig is, dit altijd beschikbaar is

Participatiewet

In mei 2018 is de kadernota Afstand tot de arbeidsmarkt met de raad besproken, waarin onder andere aandacht is besteed aan mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Betaald werk om in het eigen levensonderhoud te voorzien, is niet altijd haalbaar. Alternatieven voor betaald werk zijn bijvoorbeeld vrijwilligerswerk of het leveren van een tegenprestatie. In 2018 werken wij de beleidsnota Afstand tot de arbeidsmarkt verder uit. Maatwerk vinden wij belangrijk. Hierbij komt ook aan de orde hoe wij optreden tegen de groep die onvoldoende meewerkt aan een terugkeer in het arbeidsproces.

Stichting Dalfsen Werkt

In 2017 hebben wij de aanbevelingen uit de evaluaties over de Stichting Dalfsen Werkt (SDW) overgenomen. Deze evaluaties richtten zich op het functioneren van de SDW en de mate van tevredenheid van de Wsw medewerkers die bij de gemeente Dalfsen werkzaam zijn. In 2017 en 2018 is een aantal aanbevelingen uitgewerkt en doorgevoerd. Daarnaast zijn in 2018 scenario's uitgewerkt over de wijze waarop de SDW wordt ingezet om kandidaten vanuit de Participatiewet te detacheren. In 2018 en 2019 wordt verder gewerkt aan de implementatie van het gekozen scenario en de doorontwikkeling van de SDW. Daarbij is specifieke aandacht voor het verder versterken van de regierol op de ingezette SW bedrijven Wezo en Larcom, het stroomlijnen van de processen omtrent de Wsw en de wijze waarop de SDW kan worden ingezet als re-integratiemiddel vanuit de Participatiewet.

Jeugdzorg

Over het algemeen zien wij dat de vraag naar ondersteuning bij opvoeden en daarmee de vraag naar jeugdhulp stijgt. Een trend die regionaal en landelijk zichtbaar is. Deze contacten lopen via het Samen Doen Loket. De Sociale Kernteams hebben niet direct een functie in de toegang tot zorg maar hebben een belangrijke functie om de verbinding met organisaties buiten de gemeente (bijvoorbeeld GGD, Saam) goed te verankeren.

In 2018 en 2019 verankeren wij de uitgangspunten van de transformatie sociaal domein verder door onder andere werkprocessen opnieuw in te richten en de samenwerking met partners door te ontwikkelen. Het onderwijs is bijvoorbeeld een belangrijke partner op het gebied van signalering.

De kosten voor de jeugdzorg zijn in de afgelopen jaren toegenomen. Wij willen meer grip op de kosten krijgen. In de zomer van 2018 is een analyse uitgevoerd naar de jeugdzorg. De aandachtspunten bespreken wij in het najaar van 2018 met de raad, om daarna in de vorm van een actieplan gerichte inhoudelijke en financiële maatregelen te nemen (uitvoering winter 2018 en 2019).

Wmo

De hercontractering Wmo 2019-2021 is een belangrijke stap in de vernieuwing, die hoort bij de transformatie van het sociaal domein. In 2018/2019 gaan wij nader onderzoeken of er een regionale samenwerking op het gebied van inkoop van de Wmo van de grond kan komen. Algemeen focussen wij ons de komende bestuursperiode voor de Wmo op de volgende doelstellingen van de transformatie:

- De professionals die de ondersteuning leveren meer ruimte bieden om individueel maatwerk te leveren, om daarbij de dienstverlening te innoveren en nog beter passend te maken op de specifieke kenmerken en behoeften van de individuele inwoner.
- De ondersteuning (nog) beter aan laten sluiten op en uitgaan van de draagkracht van de inwoner en de algemene en voorliggende voorzieningen die daarvoor beschikbaar zijn.
- De samenwerking tussen organisaties die ondersteuning leveren bevorderen, zodat de belangen van de inwoners centraal staan en de benodigde professionele ondersteuning integraal en continu wordt geboden.
- Toegroeien naar de situatie waarin meer wordt uitgegaan van vertrouwen en (dus) minder controleren op de naleving van regels en afspraken.
- Toewerken naar resultaatsturing en dus afstappen van de productgerichte benadering die tot dusver zijn gehanteerd bij het maatwerk.

Publieke Gezondheid

In 2017 is het beleidskader Publieke Gezondheid, Kerngezond Dalfsen, voor de periode 2017-2021 vastgesteld. Daaraan is voor een periode van twee jaar een uitvoeringsprogramma verbonden. Dit loopt tot medio 2019. In het voorjaar van 2019 gaan wij het lopende uitvoeringsprogramma evalueren en volgt een voorstel voor het uitvoeringsprogramma 2019-2021.

Omzien naar elkaar

Met de uitvoering van het mantelzorgbeleid en vrijwilligersbeleid 2016-2020 is er een positieve ontwikkeling op gang gekomen rondom mantelzorgers en vrijwilligers. Ook de verbinding tussen welzijn en mantelzorg –en vrijwilligersondersteuning werpt zijn vruchten af. Het huidige beleid wordt voortgezet in de periode tussen 2018 en 2020. Speerpunten zijn: groei van het aantal vrijwilligers, bedrijfsleven betrekken, waardering voor mantelzorgers en voor vrijwilligers, passende ondersteuning voor mantelzorgers, extra aandacht voor jonge en werkende mantelzorgers. Ook willen wij andere werkgevers inspireren met onze ervaringen als mantelzorgvriendelijke werkgever, waar wij onlangs een award voor ontvangen hebben.

Wonen-welzijn en zorg

In de woonvisie is speciale aandacht voor de doelgroep ouderen. Dit is een groeiende groep inwoners van onze gemeente. De vraag is op welke manier deze groep zo lang mogelijk zelfstandig kan wonen. Dit is niet alleen een kwestie van voldoende geschikt woningaanbod, maar ook van het beschikbaar zijn van bepaalde voorzieningen. Wij willen vanaf 2019 de middelen inzetten die van het ministerie van VWS beschikbaar zijn gesteld om kwetsbare inwoners langer zelfstandig te kunnen laten wonen. Om dit uit te voeren gaan wij een Kadernota 'wonen en zorg' opstellen.

Doelgroepenvervoer

In februari 2018 is het vervoer van aanbesteding II (doelgroepenvervoer) gegund aan een nieuwe vervoerder. Binnen deze aanbesteding en daarbuiten hebben we de mogelijkheid om een vrijwilligersvervoersdienst op te zetten. Hierin zien wij mogelijkheden om de vervoersstromen verder te optimaliseren en efficiënter te organiseren. Er vindt momenteel een verkenning plaats met o.a. welzijnspartijen om te kijken of hierin een gezamenlijk initiatief kan ontstaan. De verwachting is dat we begin 2019 concrete voorstellen hebben geformuleerd om het vrijwilligersvervoer te realiseren.

Wat gaan we ervoor doen?

- Organiseren van werksessies (input voor beleidsplan transformatie sociaal domein) met betrokken partners
- Vaststellen beleidsplan transformatie Sociaal Domein
- Vormen van multidisciplinaire teams
- Coaching medewerkers vernieuwde werkwijze transformatie sociaal domein
- Vaststellen Beleidsplan Afstand tot de arbeidsmarkt
- Voortzetten aansluiting medewerkers van Stichting Dalfsen Werkt bij de wijkteams
- Doorontwikkelen Stichting Dalfsen Werkt
- Analyseren inhoud en kosten jeugdzorg
- Optimaliseren werkprocessen jeugdzorg
- Doorontwikkelen samenwerkingsafspraken partners en organisaties jeugdzorg
- Hercontractering Wmo 2019-2021
- Onderzoek naar regionale samenwerking inkoop van de Wmo
- Evalueren uitvoeringsprogramma Publieke Gezondheid
- Vaststellen nieuw uitvoeringsprogramma Publieke Gezondheid
- Monitoren op de gestelde doelen in het huidige Mantelzorg- en vrijwilligersbeleid
- Vaststellen nieuw Beleidsplan Mantelzorg- en vrijwilligersbeleid 2020.
- Uitvoeren nieuw Beleidsplan Mantelzorg en Vrijwilligersbeleid vanaf 2021
- Opstellen Kadernota Wonen, Welzijn en Zorg
- Vaststellen voorstel realisatie vrijwilligersvervoer

Energieplan gemeentelijke gebouwen

Wij gaan onderzoeken hoe we de gemeentelijke gebouwen energieneutraal en gasloos kunnen maken. Naast de technische aspecten worden in dit onderzoek ook andere aspecten meegenomen zoals: financiën, consequenties voor huurovereenkomsten, toevoegen van comfort etc.

Asbestdakenverbod

Vanaf 2024 zijn asbestdaken wettelijk verboden. Wij hebben hiervoor al diverse acties ontplooid en voorlichting gegeven aan diverse doelgroepen. Financiering van asbestsanering blijkt echter voor sommige dakeigenaren moeilijk. Daarom zullen wij, al dan niet in samenwerking met andere gemeenten/provincie, hiervoor verschillende mogelijkheden onderzoeken. In het bijzonder kijken wij naar een asbestfonds voor agrariërs, ondernemers en particulieren met meer dan 35 m².

Houtrookoverlast

Een actueel landelijk onderwerp is houtrookoverlast. Regelgeving en handhaving blijken lastig. Wij vinden het belangrijk om kennis en informatie te delen en met een voorlichtingscampagne over verantwoord hout stoken de bewustwording te vergroten. Samenleven betekent zorg voor elkaar, maar ook rekening houden met de ander.

Duurzaamheid en milieu

De missie vanuit het nieuwe beleidsplan duurzaamheid 2018-2025 is: 'Dalfsen nu en in de toekomst leefbaar'. Hier horen twee ambities bij: 'Energie in balans' en 'Koplopergemeente'. 'Energie in balans' gaat over het evenwicht tussen energiebesparing enerzijds en duurzaam opgewekte energie anderzijds. 'Koplopergemeente' houdt in dat wij in Dalfsen projecten willen doen die specifiek hier goed werken. Wij gaan hierbij uit van eigen kracht.

Herijking duurzaamheidsbeleid

Wij willen in 2019 het duurzaamheidsbeleid herijken. Onderwerpen die hierbij een rol spelen zijn: het al of niet versnellen van onze ambities, versneld van aardgas afstappen, de mogelijkheden van energieopwekking, sterk partnerschap met de duurzame dorpen en het hergebruik van grondstoffen.

Energietransitie en visie op hernieuwbare en duurzame energiebronnen

De energietransitie krijgt vorm via de doelen die horen bij de ambitie "energie in balans". De pijlers zijn 'minder energiegebruik' en 'meer duurzame energie'. Wij willen dat inwoners en bedrijven in onze gemeente zoveel mogelijk omschakelen op lokale duurzame energie. Dit betekent versneld afstappen van aardgas, maximaal energie besparen en ons energieverbruik zoveel mogelijk lokaal duurzaam opwekken. In het Uitvoeringsplan Duurzaamheid 2019 is het bepalen van de ideale energiemix voor Dalfsen opgenomen. In 2019 gaan wij een visie ontwikkelen op de Dalfser energiemix. Als input hiervoor gebruiken wij de uitkomsten van de inwonerspeiling. Wij overleggen met externe partijen hoe we kunnen participeren in het project Waterstof. In dit project wordt onderzocht of waterstof als alternatief gebruikt kan worden voor aardgas.

Versneld van het aardgas af

Voor nieuwbouw is dit inmiddels verplicht. Voor bestaande bouw worden zowel door ons als door de duurzame dorpen verschillende projecten uitgevoerd. "Energie-neutraal verbouwen" is een groot project, dat wij samen met regiogemeenten oppakken en waar ook Enexis en de woningcorporaties bij betrokken zijn. In de vorm van wijkplannen gaan wij kijken hoe en wanneer kan worden afgekoppeld.

Water en klimaatadaptatie

Met de Nationale Adaptatie Strategie (NAS) en het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie is op rijksniveau de urgentie aangegeven. Daarin zijn twee ambities gesteld, namelijk:

- In 2020 handelen we klimaatadaptief.
- In 2050 is de regio klimaatadaptief ingericht.

Het beleid voor klimaatadaptatie moet conform landelijke afspraken uiterlijk in 2020 worden vastgelegd. Om het beleid en de ambities goed vorm te kunnen geven stellen wij in 2019 de kadernotitie Klimaatadaptatie op.

Hoogwaterbeschermingsprogramma

Het Hoogwaterbeschermingsprogramma is een landelijk programma dat bijdraagt aan de waterveiligheid van Nederland. De waterschappen voeren een groot deel van het programma uit. Vanuit de toetsing is duidelijk dat de noordelijke en zuidelijke Vechtdijken in Dalfsen niet aan de huidige normen voldoen. Het waterschap stelt in samenwerking met andere stakeholders een verbeterplan op. Dit biedt voor ons kansen voor met name de inrichting/verbreding van de oostelijke kade in Dalfsen, het kruispunt bij de brug en meer in het algemeen voor recreatie en toerisme. Wij zullen hier actief op inspelen.

Wat gaan we ervoor doen?

- Onderzoek naar het energieneutraal en/of gasloos maken gemeentelijke gebouwen (link met onderzoek zwembaden)
- Onderzoek naar financiële mogelijkheden voor een asbestfonds voor agrariërs, ondernemers en particulieren met meer dan 35 m²
- Voorlichting geven over houtrookoverlast
- Herijken van het beleidsplan Duurzaamheid (2018-2024)
- Faciliteren van de duurzame dorpen en andere lokale initiatieven
- Vaststellen van de visie op de Dalfser energiemix/hernieuwbare duurzame energiebronnen
- Uitvoeren project Energieneutraal verbouwen in samenwerking met de regiogemeenten
- Rapporteren over de Dalfser Duurzaamheidsindex
- Vaststellen Kadernota klimaatadaptatie
- Vaststellen Beleidsplan klimaatadaptatie
- Voorstel benutten kansen dorp Dalfsen in het kader van het Hoogwaterbeschermingsprogramma

PROGRAMMA 9 RUIMTELIJKE ORDENING EN VOLKSHUISVESTING

Programma Implementatie Omgevingswet

Op 1 januari 2021 wordt de Omgevingswet ingevoerd. De implementatie van de Omgevingswet in Dalfsen staat de komende raadsperiode daarom centraal. De Omgevingswet bestaat voor 20% uit instrumentarium en voor 80% uit houding en gedrag. Binnen het Programma Implementatie Omgevingswet gaan we dan ook stevig inzetten op kennis, cultuur, houding en gedrag van ambtelijk apparaat en bestuur.

Ook van inwoners en bedrijven vraagt de Omgevingswet een andere houding. Inwoners en bedrijven krijgen meer ruimte voor initiatief en participatie. Dit betekent echter ook meer eigen verantwoordelijkheid voor de fysieke leefomgeving. Tot slot vraagt de Omgevingswet een stevige samenwerking met ketenpartners en buurgemeenten en het geschikt maken van de gemeentelijke informatie en systemen voor het Digitaal Stelsel Omgevingswet.

Het programma Omgevingswet gaan wij de komende jaren in uitvoering brengen, een eerste stap is het vaststellen van een startnotitie voor de omgevingsvisie. Wij kiezen voor een passende en zorgvuldige invoering waarbij participatie en communicatie belangrijke pijlers zijn. De invoering van de Omgevingswet is een omvangrijke en gecompliceerde opdracht, waarbij we ons bewust zijn van de verschillende rollen en verantwoordelijkheden van zowel de raad als het college.

Beleidsplan Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH)

In 2021 gaan we het beleidsplan Vergunningverlening Toezicht en Handhaving actualiseren. De Omgevingswet vormt een belangrijke ontwikkeling die wij meenemen in dit nieuwe beleid.

Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting

Voor de lange termijn streven wij naar een evenwichtige ruimtelijke ontwikkeling op onder andere het gebied van wonen, werken, recreatie, verkeer, landgoederen, archeologie, externe veiligheid en milieu. Duurzaamheid, ruimtelijke kwaliteit en leefbaarheid zijn hierbij uitgangspunten. Belangrijk is de realisatie en instandhouding van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving, aansluitend bij de doelen beschreven in de Omgevingswet. In onze ruimtelijke plannen houden wij daarom rekening met voldoende flexibiliteit zodat kan worden ingespeeld op actuele marktontwikkelingen en maatschappelijke behoeften. Hierbij benutten wij ook de mogelijkheden die experimenten met bestemmingsplannen met verbrede reikwijdte, vooruitlopend op de Omgevingswet, bieden.

Wijken moeten voor alle inwoners aantrekkelijk zijn. Diversiteit vinden wij daarbij belangrijk. Voor alle doelgroepen moeten er voldoende, passende woningen zijn. Hierbij denken wij bijvoorbeeld ook aan beschermd/begeleid wonen en gemengd wonen voor jong en oud. Hierbij past het principe van flexibele en duurzame bouw. De woningcorporatie(s) hebben hierin ook een belangrijke taak. Wij gaan kijken of er mogelijkheden zijn ook starterleningen te verstrekken voor nieuwbouw. We gaan onderzoeken of de realisatie van tiny houses op nieuwbouwkavels mogelijk is. We willen hierbij vooral de lokale behoefte toetsen en de daarbij gewenste locaties zoeken. Deze onderwerpen gaan wij betrekken bij het woonbehoefteonderzoek 2018 en verder uitwerken in de nieuwe Woonvisie (Omgevingsvisie).

Woonvisie

Vooruitlopend op de komst van de Omgevingsvisie gaan wij de woonvisie vernieuwen. Hiervoor zullen wij de kadernota Woonvisie aan de raad ter vaststelling aanbieden. De nieuwe woonvisie nemen wij dan op termijn op in de Omgevingsvisie.

Woonafspraken

Jaarlijks maken wij met beide in onze gemeente opererende woningcorporaties afspraken over wonen en daaraan gerelateerde onderwerpen. Voor de woonafspraken 2019 en volgend zullen wij met beide corporaties over het onderwerp sociale huur en de vraagstukken op het gebied van zorg en sociaal domein expliciet in overleg treden en opnieuw afspraken maken.

Centrumplan Dalfsen

In 2019 wordt een stedenbouwkundige visie uitgewerkt voor het gehele centrumgebied. Onderdelen hierin zijn de verkeer- en parkeersituatie in het dorp voor bevoorrading, auto's, fietsers en voetgangers, de groenstructuur en nieuwe (vervangende) bebouwing. Deze stedenbouwkundige visie wordt uitgewerkt op het niveau van een schetsontwerp. Gefaseerd gaan wij het Centrumplan uitvoeren. De afzonderlijke deelgebieden worden gefaseerd uitgewerkt van schetsontwerp naar voorlopig en definitief ontwerp. Het eerste deelgebied is de Oostentree (Molendijk).

Kanaalvisie Lemelerveld

Het laatste onderdeel van de Kanaalvisie is het plan 'Kanaalpark Lemelerveld'. Wij leggen dit plan in het najaar van 2018 voor aan de raad. Wij stellen voor om in de komende bestuursperiode het plan gefaseerd in uitvoering te nemen waarbij wij willen beginnen bij de voormalige Welkoop locatie. Ook de herinrichting van de omgeving van de RK kerk aan de Posthoornweg maakt onderdeel uit van het plan.

Wat gaan we er voor doen?

- Uitvoering geven aan het Programma Implementatie Omgevingswet
- Opstellen startnotitie Omgevingsvisie
- Vaststellen Omgevingsvisie
- Vaststellen Omgevingsplan
- Ontwikkelen participatieprocessen voor de instrumenten Omgevingswet
- Vaststellen werkproces participatie bij initiatieven en plannen
- Aansluiten op het DSO
- Aanpassen dienstverlening aan de vereisten van de Omgevingswet
- Vaststellen werkprocessen aan de Omgevingswet
- Uitvoering geven aan het project OCO (organisatie, cultuur en ontwikkeling) uit programma implementatie Omgevingswet
- Organiseren van een ketentafel over samenwerking op het gebied van de fysieke leefomgeving in de regio
- Actualiseren van het Beleidsprogramma Vergunningverlening Toezicht en Handhaving (VTH)
- Inbouwen voldoende flexibiliteit in ruimtelijke plannen
- Benutten mogelijkheden experimenten met bestemmingsplannen vooruitlopend op de Omgevingswet
- Inzetten op voldoende, passende woningen voor alle doelgroepen, inclusief beschermd/begeleid wonen
- Onderzoek naar de mogelijkheden van een starterslening voor nieuwbouw
- Onderzoek naar de mogelijkheden van de bouw van tiny houses
- Uitvoeren woonbehoefteonderzoek
- Vaststellen Kadernota Woonvisie
- Vaststellen Woonvisie
- Maken van prestatieafspraken met beide woningcorporaties, waaronder het in stand houden van voldoende sociale huur en de vraagstukken op het gebied van zorg en sociaal domein
- Uitwerken stedenbouwkundig schetsontwerp centrumgebied dorp Dalfsen
- Uitwerken van het eerste deelgebied centrum Dalfsen, de Oostentree (Molendijk)
- Uitwerken en uitvoeren van plan 'Kanaalpark Lemelerveld' (uitwerking van de Kanaalvisie)

Bijlage 1

Portefeuilleverdeling college van B&W

Burgemeester Noten

Kabinet en representatie
Dienstverlening
Algemene bestuurlijke aangelegenheden
Openbare orde en veiligheid
Rampenbestrijding
Bestuurszaken en communicatie
Privaatrechtelijke en juridische zaken
Personeel en organisatie
Strategische beleidsvorming
Burgerzaken
Internationale aangelegenheden
Intergemeentelijke samenwerking
Facilitaire zaken
Informatievoorziening en automatisering
Project de Spil Nieuwleusen (coördinerend; in samenwerking met wethouder Van Leeuwen)
Project Waterfront (in samenwerking met wethouder Van Leeuwen)

Vertegenwoordiger interne en externe stuurgroep Waterfront.

Wethouder Schuurman

Economische zaken
Agrarische zaken en plattelandsvernieuwing
Beheer en onderhoud gemeentelijke gebouwen
Milieu en duurzaamheid
Afvalbeleid
Integrale handhaving
Ruimtelijke ontwikkeling
Volkshuisvesting
Monumenten en Archeologie

Vertegenwoordiger Natura 2000, Platform Ruimtelijke Domein van de VNG-Overijssel, Omgevingsdienst, Groene en blauwe diensten.

Wethouder Uitslag

Welzijn
Jeugd(hulp)
Gehandicaptenbeleid
WMO
Sport
Sportaccommodaties (beheer)
Cultuur
Maatschappelijk werk
Volksgezondheid

Recreatie en toerisme
Onderwijs en educatie
Coördinatie beleid kernen
Project Ruimte voor de Vecht

Vertegenwoordiger in BGO, GGD, IJsselacademie, Platform Sociaal Domein van de VNG-Overijssel, BBO Ruimte voor de Vecht, Stuurgroep decentralisaties.

Wethouder Van Leeuwen

Financiën
planning en control
Werkgelegenheid en participatie
Waterbeleid en Waterschap
Klimaatadaptatie
Onderhoud en beheer openbare ruimte (groen en grijs)
Grondexploitaties
Bedrijventerreinen
Structuurvisies
Energiebedrijven
Werkvoorzieningschappen (Larcom)
Verkeer en vervoer
Project Waterfront (coördinerend; in samenwerking met burgemeester Noten)
Project de Spil Nieuwleusen (in samenwerking met burgemeester Noten)
Project centrumvisie Dalfsen
Project centrumplan Lemelerveld

Vertegenwoordiger in RBO, Bestuurlijk vervoersberaad, Regionaal Platform Arbeidsmarkt (RPA), Rova, Enexis, Wadinko, Vitens, BNG, Stuurgroep grote projecten, Interne en externe stuurgroep Waterfront, Raadswerkgroep planning en control, GBLT, platform financieel domein van de VNG-Overijssel.

Onderlinge vervanging collegeleden bij afwezigheid:

Vervanging wordt incidenteel praktisch geregeld, maar in beginsel langs de volgende lijn:

- Burgemeester Noten wordt vervangen door wethouder Van Leeuwen
  - Wethouder Van Leeuwen wordt vervangen door wethouder Uitslag
  - Wethouder Uitslag wordt vervangen door wethouder Schuurman
  - Wethouder Schuurman wordt vervangen door wethouder Van Leeuwen
-

Vervanging van burgemeester bij afwezigheid:

---

1. Eerste locoburgemeester: wethouder Van Leeuwen
2. Tweede locoburgemeester: wethouder Uitslag
3. Derde locoburgemeester: wethouder Schuurman